

Výstavba mluveného projevu

Typy projevů

➤ *Pracovní projev*

- představení své práce
- představení své organizace
- referát, přednáška
- úvod k tématu, workshopu, diskusi

➤ *Společenský projev*

- projev k jubileu
- konferování společenského programu
- uvedení benefičního koncertu, výstavy apod.

➤ *Projev v rámci církve*

- promluva, kázání
- katecheze

Před projevem

- ***Co je cílem mého projevu?***
 - sdělit informaci
 - vyjádřit díky a uznání
 - navrhnout něco
 - požádat o něco
 - upozornit na důležitou souvislost
 - vyjádřit svůj názor
 - formulovat problém
- ***Ujasnit si jádro sdělení*** - být schopen jej formulovat jednou větou.
- ***Zvolit si jednoduchou osnovu***

Jak začít

Podle situace začít:

- ***Oslovením posluchačů*** – je možno užít i během řeči pro upoutání pozornosti
- ***Představením vlastní osoby*** – pokud mne posluchači neznají

Dále je žádoucí:

- ***Nesnižovat svou kompetenci.***
- ***Položit návnadu***
Návnadou může být
 - vlastní barvitá zkušenost, setkání, zážitek
 - zmínka o důležitých okolnostech (právě nyní, právě tady, právě s vámi)
 - vtip (pouze pro schopné vypravěče)
 - citát či tvrzení důležitého člověka
- ***Jít hned k jádru sdělení*** – vyjádřit svůj názor, své přesvědčení, svůj postřeh, svůj návrh.

Zásady úspěšného projevu

1. Vcítit se do posluchače.

- **Ke komu mluvím.**
- **Jaké jsou zájmy mých posluchačů.**
- **Vžít se do jejich aktuální situace a pocitů.**
- **Stavět na společném, na tom, co nás spojuje.**

Zásady úspěšného projevu

2. Udržovat kontakt

- Hovořit *k posluchačům*, ne před posluchači
 - *sledovat reakce a modifikovat projev* podle reakcí publika.
- Dobrý proslov je *dialogem*.
 - **Posluchač při dialogu**
 - souhlasí a potvrzuje si vlastní názor
 - souhlasí a rád přijímá něco nového
 - objasňuje si nebo řeší problém, který ho zajímá
 - nesouhlasí a čeká na příležitost, aby to sdělil

Zásady úspěšného projevu

3. Být srozumitelný a energický

- Mluvit v kratších větách.
- Nepřehánět cizí slova a slangové výrazy.
- Neužívat plevelná slova (vlastně, prostě, jaksi, jak už jsem řekl).
- Přímý, vyrovnaný a energický postoj.
- Přiměřená mimika a gestikulace.

4. Využívat prostředky hlasové modulace

- Výslovnost
- Frázování
- Melodie
- Dynamika
- Tempo řeči

Zásady úspěšného projevu

5. Vyjadřovat citové zaujetí

znamená dobře naladit své posluchače

- **Odvaha**
- **Spontánnost znamená jedinečnost**
- **Přiměřenost**
- **Využívání barvitých slov, vyvolávajících představy**

Lidé reagují nejlépe na slova související s našimi smysly:

- **zrakem** – *jasný obraz, zářivé ráno, černá představa, ohnisko problému*
- **sluchem** – *zvonivý smích, tichý kout, harmonická duše, rytmus dne, spodní tón*
- **hmatem** – *drsná odpověď, letmý dotyk, hmatatelná podobá, měkký polštář*
- **chutí** - *cítím hořkost, kyselé ovoce, sladké nicnedělání.*

Univerzální osnovy

Univerzální osnovy se užívají při projevech bez přípravy

Pomohou nám:

- Rychle reagovat
- Neztratit „nit“ a udržet formu pohromadě

Univerzální osnova na čtyři (vyjádření názoru)

- **Stanovisko:** Myslím si toto.
- **Důvod:** Myslím si to z tohoto důvodu.
- **Příklad:** Obvykle to totiž bývá v praxi takto.
- **Stanovisko:** Proto zastávám toto stanovisko.

Varianta (podání návrhu)

- **Návrh:** Chtěl bych, abychom udělali toto.
- **Důvod:** Chtěl bych to z tohoto důvodu.
- **Příklad:** Přineslo by to tyto důsledky.
- **Návrh:** Proto chci, abychom udělali, co jsem navrhl.

Univerzální osnovy

Univerzální osnova na tři (formulování problému)

- **Problém:** Toto nám dělá starosti. Toto je špatné.
- **Příčina:** Došlo k tomu takto.
- **Řešení:** Řešení vidím v tomto. (Návrh akce.)

Varianta I.

- **Minulost:** Dříve byly věci a okolnosti takovéto.
- **Přítomnost:** Nyní probíhají takto.
- **Budoucnost:** V budoucnu by mohly být jinak.

Varianta II.

- Řekněte jim, co jim chcete říci
- Řekněte jim to
- Řekněte jim, co jste jim řekli

- Osnovy lze mezi sebou **kombinovat**.
- Lze je používat pro formulování jakýchkoliv krátkých výstupů, včetně **odpovědí na otázky**.

Příprava projevu

1. **Zvolit si téma**, úhel pohledu, k čemu chceme posluchače dovést
2. **Formulovat hlavní myšlenku jednou větou**
3. **Strukturovat** 4 – 5 myšlenkových kroků a ujasnit si **logickou posloupnost**
4. **Zkontrolovat argumentaci**, eliminovat sporné body.
5. **Zvolit příklady**, analogie, najít místa pro **emoce**
6. **Zrevidovat délku** projevu z hlediska jeho místa a účelu
7. **Zvýraznit závěr** a jeho **hlavní myšlenku**

Představení své osoby

1. Uvedení
2. Důležitá fakta a získané zkušenosti
3. Čím aktuálně žiju a co mě motivuje
4. Dobré osobní vlastnosti a kde jsem je mohl/a osvědčit
5. Možnosti rozvoje, plány
6. Závěr